

Reactie Energie-U op Concept regeling Besluit experimenten decentrale duurzame elektriciteit opwekking

Energie-U is een vereniging die nog dit jaar overgaat naar een coöperatie, met als doel lokale duurzame energieopwekking en energiebesparing voor, met en door Utrechters. Wij willen graag projecten met lokale opwekking en levering van duurzame elektriciteit gaan realiseren. Wij zijn hier al langere tijd mee bezig en hebben al enkele projecten vergaand in voorbereiding. De mogelijkheid om enkele voorwaarden uit de Elektriciteitswet aan te passen zodat lokale duurzame energie-projecten (beter) tot uitvoering kunnen komen, grijpen wij graag aan. De MKBA van de VNG waaruit blijkt dat dergelijk (grote) projecten duidelijk maatschappelijke meerwaarde opleveren, sterkt ons.

Projecten die hiervoor relevant zijn, betreffen een windpark van 6 turbines van ongeveer 100m hoogte in stedelijke omgeving (15-20 MW totaal, waarvan een deel onder deze regeling zou kunnen vallen) en een groot collectief zonnepanelenveld. Beiden zouden regulier op het elektriciteitsnet worden aangesloten.

Onze reactie betreft dus vooral wat in de toelichting 'grote experimenten' zijn genoemd. Maar ook voor kleinere projecten bieden wij input in het kader van deze consultatie.

Wij zoeken naar mogelijkheden om productie en levering van eigen elektriciteit optimaal op elkaar af te stemmen, liefst zonder zelf leverancier te hoeven worden. Daarbij hebben wij de indruk dat de Besluit experimenten decentrale duurzame elektriciteitsopwekking nog veel te weinig mogelijkheden biedt. Hierdoor verwachten wij niet onder de gestelde voorwaarden haalbare projecten te kunnen realiseren, en betwijfelen we het of andere coöperaties hierin wel zullen slagen. Wij lichten hieronder toe onder welke voorwaarden dit kansrijker wordt.

Beperkingen t.a.v. productie:

- Om de transitie van lokaal fossiel brandstofverbruik naar elektraverbruik voor verwarming (warmtepompen) en vervoer (elektrische auto's, scooters en fietsen) serieus te kunnen oppakken als coöperaties, zou de verbruiksgrens van afnemers in deze regeling (nu 4000 kWh/jr) omhoog gebracht moeten worden naar het niveau van 10.000 kWh per jaar per afnemer. Hiermee zouden alle andere getallen genoemd in artikel 7 - paragraaf Q en paragraaf S opgetrokken moeten worden (opwekcapaciteit van 5MW naar 12,5 MW en jaarlijkse gebruik van 40 GWh naar 100 GWh).

- Begrenzing van de productiecapaciteit op 5 MW suggereert bovendien dat er weinig windturbines gerealiseerd kunnen worden onder deze regeling. Ons plan

bijvoorbeeld betreft 6 molens van ongeveer 2,5 MW en zouden daarmee geen gebruik mogen maken van deze regeling, terwijl het een schoolvoorbeeld van collectieve energieopwekking is. In ons geval zouden we het windpark moeten opknippen in een deelpark van de coöperatie en een deelpark in handen van derden. Dat is financieel ongunstig en waarschijnlijk niet acceptabel voor externe mede-financiers. Overigens worden op vele plaatsen in het land minimale aantallen windturbines in een windpark geëist. Dit betekent dat het lokale initiatieven alleen maar moeilijk wordt gemaakt om van deze regeling gebruik te maken. Deze regeling zou dus zinloos worden voor windenergie, terwijl wel gesuggereerd wordt dat daar ook mogelijkheden voor zijn.

- De begrenzing op vermogen (het zou onverantwoord zijn ivm het experimentele karakter) vinden wij vaag; waarom 5 MW verantwoord en 20 MW onverantwoord zou zijn ontgaat ons. Bovendien, met 5 MW zon wordt minder elektriciteit opgewekt dan met 5 MW wind en met een 5 MW bio-energiecentrale kan nog meer opgewekt worden. De regeling zou eerder gelimiteerd moeten worden op een maximaal elektriciteitsverbruik na energietransitie (inclusief voor verwarming en elektrische auto), waar het laag- en middennet toch op ingesteld moet worden.

- Er wordt geen directe verwijzing naar belastingplan 2014 gemaakt, maar daarin staan de voorwaarden waaronder leden belastingkorting kunnen krijgen. Deze voorwaarden zijn onvoldoende helder en beperken de bruikbaarheid van de 7,5 ct/kWh korting en deze regeling, doordat:

- ze alleen van toepassing zijn op kleinverbruikersaansluitingen

- de hoogte van 7,5 ct/kWh voor PV-velden vanuit de coöperatie als projectontwikkelaar bezien onvoldoende meerwaarde biedt tov een SDE+-subsidie, dus geen serieuze projecten opleveren.

- het nabijheidsbeginsel beperkt is tot een postcoderoos om een opwekeenheid heen; zelfs in het ideale geval van Lage Weide Utrecht, waar veel woonwijken in aansluitende postcodegebieden liggen, zouden bijna alle huishoudens mee moeten doen om voldoende afnemers te vinden. De 75.000 mogelijke afnemers binnen een postcoderoos (genoemd op p.11) is zelfs midden in Utrecht niet realistisch. Ook voor PV-velden (die een dergelijke fiscale stimulering hard nodig hebben is het onwaarschijnlijk dat er binnen de postcoderoos voldoende afnemers te vinden zijn. Grote beschikbare oppervlaktes zullen aan de rand van dergelijke agglomeraties liggen en niet in het midden ervan.

- niet duidelijk is hoe de situatie is bij een opwekeenheid waar een groot water naast ligt zonder postcodegebied, met aan de andere kant mogelijke afnemers zie bv de Randmeren).

- postcodegebieden bij nieuwbouwggebieden door de markt (PostNL) kunnen worden aangepast, waardoor grote financiële onzekerheid ontstaat voor PV-velden bij dergelijke gebieden.

Het is dan ook niet terecht dat met deze consultatie niet expliciet gevraagd wordt te reageren op dat belastingplan.

- Met name transporttarieven zouden lager moeten zijn voor dergelijke lokale oplossingen, want hiermee worden transportverliezen beperkt.

- Een aantal weigeringsgronden zijn te vaag geformuleerd of te breed:

*@ e. dat er aanwijzingen zijn dat ... , @l. het niet aannemelijk is... @ m. niet genoegzaam aantoon... , @ n. geen redelijke kans... @ v. in NL niet herhaalbaar... (veel te vaag, onnodig regulerend en jaagt verenigingen op enorme proceskosten; sterker nog, welke bank wil in zee met een vereniging die onder dergelijke vage voorwaarden een businesscase rond moet proberen te krijgen?)
@ h. een handeling die niet geheel onder de verantwoordelijkheid van de houder van de ontheffing wordt uitgevoerd (te breed, zonder specificatie lijkt het alsof een vereniging niets samen met andere partijen mag doen; mogelijk zelfs geen geld lenen bij de bank!)*

@ i. een rechtspersoon waarover de vereniging volledige zeggenschap heeft (een BV samen met een professionele partner zoals bij ons zou dan niet acceptabel zijn, maar welke vereniging heeft nu geen professionele partner nodig voor een serieus windpark of PV-veld?)

@ j. geen direct of indirecte leverancier of producent van elektriciteit (dan kun je dus nooit als vereniging je programmaverantwoordelijkheid bij een financieel solide marktpartij halen!)

@ k. de ALV zou op geen enkele manier uitgesloten mogen worden van zeggenschap over de inrichting of voortgang van het project, terwijl je bv onderhoud graag wilt uitbesteden en de inrichting wellicht vooral door zeggenschap van omwonende niet-leden bepaald kan worden

- Afstemming tussen vraag en aanbod speelt mee in de ranking van toekenning. Dit is bij windturbines in een andere verhouding dan bij PV. Hier wordt nog onvoldoende rekening mee gehouden, ofwel: windenergie wordt ook hier benadeeld.

Beperkingen t.a.v. levering:

- De vereniging zou een leveringsvergunning moeten krijgen. Dat zou ons inziens helemaal niet nodig zijn en brengt te hoge kosten (zeker € 20,000,-) mee voor wat het oplevert ten opzichte van SDE+. Waarom zou een vereniging geen leverancier in de hand mogen nemen en zelf programmaverantwoordelijkheid moeten dragen? Er zijn slechts enkele partijen die dit zelfstandig kunnen, zeker voor dergelijke grote groepen afnemers. Bovendien zijn deze voorwaarden (ook die inzake handelingen) inconsistente met het Belastingplan 2014, waarin gesproken wordt van collectieven die via een rechtspersoon contracten kunnen sluiten met energiebedrijven (p.11).

- Tariefhoogte en voorwaarden: het is onduidelijk hoeveel vrijheid we hiermee krijgen tov de beperkingen die er zijn met de huidige regelingen. De toelichting is er onvoldoende op toegesneden om dit te verhelderen en de regeling helpt dus niet (hetgeen ook uit andere consultatiereacties blijkt).

- De ontheffingsperiode van 10 jaar volstaat niet, want de financiering wordt over 15 jaar uitgesmeerd, zoals dat ook voor SDE⁺-projecten gaat. Hiervan is ook alleen de eerste 4 jaar gegarandeerd. Dit zal voor financiers onvoldoende blijken.

Aanvullend over kleine projecten

Niet alleen burgers, ook (kleine) bedrijven en ZZP-ers moeten kunnen deelnemen; dat is ook goed voor toekomst van het net, en voor de beoogde betrokkenheid van de omgeving.

Kortom, de regeling brengt in deze vorm dermate grote onzekerheden en onterechte eisen met zich mee dat een professionele coöperatie hier weinig of niets mee kan. Om te voorkomen dat de regeling een farce wordt, zou deze op bovengenoemde punten aangepast moeten worden.